

Forord

Dette heftet er retta til alle kommunister i DNP, AKP og Rød Ungdom som ønsker at det skal finnes en kraftfull kommunistisk organisering i Norge. Vi vet at noen ønsker å utvikle DNP i en slik retning. Er dette mulig eller ønskelig? Mer om det siste i sluttordet.

Vi håper at dette lille heftet også kan være nyttig for andre revolusjonære.

Innholdsliste

Hvor går DNP?.....	1
Innledning.....	1
Om prosessen mot DNP.....	3
Marxistisk parti?.....	4
Fredelig overgang til sosialismen?.....	8
Men DNP er først og fremst utenomparlamentarisk?.....	10
Konklusjon.....	12
Et kommunistparti trengs!.....	12

Hvor går DNP?

Innledning

Tittelen er ikke tilfeldig. I 1973 blei «Sosialistisk Valgforbund (SV) dannet bestående av SF, NKP, Demokratiske Sosialister (AIK) samt flere uavhengige sosialister. SF var den drivende krafta bak denne dannelsen. AKP(m-l) så tidlig at dette valgforbundet ville munne ut i et parti, og «Sosialistisk Venstreparti» blei da også stiftet i 1975. I 1974 ga AKP(m-l) ut et hefte med tittelen «Hvor går SV?». Når AKP nå har lagt seg ned for å danne et nytt ikke kommunistisk parti¹ sammen med RV, er det på tide å se nærmere på hva type parti DNP vil bli.

«Historien gjentar seg» sa Marx. Er det mange fellestrekk med DNP i forhold til SV, slik dette partiet var i begynnelsen? Vil DNP ha *mer* til felles med SV av 1974/75 enn med AKP(m-l) slik det var på samme tidspunkt? Vil AKP legge seg ned til fordel for et nytt parti, som blir mer likt det partiet det selv skilte seg ut ifra (av reelle ideologiske forskjeller) i 1969?

Siden partiet i skrivende stund ikke er startet opp enda, har det ikke demonstrert noe i praksis enda, som vi kan se på. Vi vil derfor fokusere på forslag til prinsippprogram som etter alle solemerker vil bli vedtatt.²

---

1 At partiet har kommunisme som mål, er ikke nok til å kalle det kommunistisk. I følge Lenin er nøkkelpromblemet synet på proletariatets diktatur. Dette er hovedmotsigelsen mellom kommunistene og sosialdemokratiet. De som går i mot proletariatets diktatur går i mot både marxismen og kommunismen.

2 Felles forslag til vedtekter og prinsippprogram er vedtatt av Sentralstyret i AKP, landsstyret i RV og ledelsen i RU. Det vil i praksis ikke være mulig å endre på disse før partiet er etablert.

Ikke fordi dette er det eneste avgjørende. Historien er full av eksempler på partier med kommunistiske prinsipper, og sosialdemokratisk praksis. Det motsatte, sosialdemokratiske prinsipper og kommunistisk praksis er imidlertid mindre vanlig.

Å gjennomføre en sosialistisk revolusjon er en komplisert sak, hvor feilsteg kan bli katastrofale. Dersom en ikke har et gjennomreflektert forhold til dette vil en lett gjøre samme feil som folk har gjort før. Dersom partiet for eksempel har bestemt seg for at borgerskapet skal få lov til å organisere seg i kontrarevolusjonære organisasjoner, så vil en forvente at partiet jobber for dette, og ikke det motsatte. En vil ikke da ha noen plan for å nettopp slå ned på slike organisasjoner, og konsekvensene av dette er åpenbare.

Når vi går igjennom prinsippprogrammet til DNP, så vil vi se etter likheter fra SV sitt prinsippprogram fra 1970-tallet. Vi vil også sitere AKP(m-l)s kritikk av dette.

Om prosessen mot DNP

2.-4. februar 2007 holdt ledelsen i RV, AKP og RU fellesmøte hvor de blant annet blei enige om prinsippprogram, vedtekter og stiftelseserklæring. 9.-11. mars skal det nye partiet stiftes.

Proletariatets diktatur, eller utvidelse av det liberale demokratiet?

*«Å innskrenke marxismen til læren om klassekampen betyr å beskjære marxismen, forvrengte den, redusere den til noe som er akseptabelt for borgerskapet. Bare den er marxist som **utstrekker** anerkjennelsen av klassekampen til anerkjennelse av **proletariatets diktatur**.» (Lenin i Staten og revolusjonen, Ny Dag s. 69-70) .*

Her treffer Lenins kritikk rett inn i kjerna av DNP. Angsten for å bli angrepet fra borgerskapet, fører til at en endrer prinsippene, slik at den bli akseptabel for borgerskapet. Dette gjennomsyrrer hele programmet. Det er tannløst. På alle måter unngår det å bruke begreper, eller ha et *innhold* som på noen måte kan virke som en trussel for borgerskapet.

I motsetning til opportunistene³ skrev Engels i forord til Borgerkrigen i Frankrike:

«Den sosialdemokratiske filister har nylig igjen fått seg en forskrekkelse over ordet: Proletariatets diktatur; Nåvel, mine herrer; vil dere vite hvordan dette diktaturet ser ut? Se på Paris-kommunen⁴. Det var proletariatets diktatur». [Hvor går SV? -74] s. 38.

DNP unngår ikke bare på opportunistisk vis å nevne begrepet «proletariatets diktatur». Det går også i *innhold* bort fra det. De vil ikke ha noe klassestyre over borgerskapet. I praksis går de derfor heller inn for en folkestat hvor alle klasser er likestilte, og hvor borgerskapet har alle muligheter for å organisere sabotasjeaksjoner og andre aktiviteter for å

3 **Opportunisme:** Å snu kappa etter vinden. Feie upopulære standpunkter under teppet. En værhanne

4 **Pariserkommunen:** Den første proletariske revolusjonen i 1871.

undergrave den unge sosialistiske staten. Med dette standpunktet stiller DNP seg i følge Lenin hverken i den marxistiske, eller kommunistiske hjørnet.

Marxistisk parti?

SV påberopte seg å være marxistisk (blant annet i prinsippprogrammet). Selv om de i realiteten ikke var det, så hadde de iallefall viljen til å ta utgangspunkt i marxismen for sin politikk. DNP har til kontrast fra dette aktivt valgt marxismen bort. I et tidligere forslag til prinsippprogram for DNP, så sto følgende:

«8.9. DNP bygger på marxistisk teori. DNP bruker marxistisk teori som rettesnor for handling. Marxismen er verktøy for å analysere verden med sikte på å forandre den.»

Disse setningene ble strøket under fellesmøtet i ledelsen i de tre organisasjonene.

Med dette ute av programmet, og med ytterligere «vasking» av programmet, nevnes «marxisme» nå kun med følgende formulering:

«DNP henter mye av sin ideologi og politikk fra marxistisk teori.»

Etter denne setninga følger en rekke setninger som undergraver betydninga av marxismen (teoriene må hele tiden «vurderes», de er ikke «absolutte sannheter», kunnskapen «endres» osv.). I motsetning til dette skrev SV i sitt prinsippprogram i 1975:

«Marxismen er en veiledning til handling for arbeiderklassen i alle land» ... «Når marxismen blir brukt i konkret handling på oppgaver vi i Norge står overfor, viser den veien for arbeiderklassen og gir veiledning for hvordan den må føre kampen gjennom å utarbeide en riktig strategi og taktikk.» (SVs prinsippprogram 1975, under Grunnsyn).

DNP definerer seg ikke som et marxistisk parti. I stedet «henter» de på postmodernistisk⁵ vis bruddstykker av ideologi fra marxismen. Hva betyr dette egentlig? Betyr det at de tar *hele* marxismen + litt til? Eller at de tar noen bruddstykker de føler passer, og blander sammen med masse annen ideologi? Hvor den andre ideologien i blandinga kommer fra, sies det

⁵ **Postmodernisme:** En tankeretning/ ideologi som bla. kjennetegnes ved at den plukker religiøse og ideologiske tanker fra mange kilder, uten å bry seg om hvorvidt de passer logisk sammen.

ingenting om. Kan vi gjette at det er en dose *borgerlig ideologi* som er putta oppi her?

I brosjyra «Hvor går SV» skriver AKP(m-l):

«Marxismen er ikke noe noe koldtbord der en kan velge lærdommer og konklusjoner etter forgodtbefinnende og putte det ubehagelige under duken. Teoretikere i arbeiderbevegelsen som gjør det, finnes det bare ett navn på: opportunisten». [Hvor går SV? -74] s. 39.

Treffes ikke nå også DNP av denne kritikken? Døm selv.

I forslag til nytt prinsippprogram for DNP står det:

«6.3 Stat og demokrati: Sosialismen må videreutvikle de liberale friheter som ytringsfrihet, pressefrihet, organisasjonsfrihet og religionsfrihet».

...

«Derfor må organisasjonsfriheten innbefatte full rett til å danne ulike politiske partier, også om de står for synspunkter som flertallet og den sosialistiske regjeringa oppfatter som skadelige eller i motstrid til sosialismen.»

Reint utover at sitatene over bekrefter vår mistanke om at borgerlig (liberalistisk) ideologi er blanda inn i DNP's ideologiske lapskaus, så finner vi også en slående likhet i SV's prinsippprogram fra 1975. Vi vil også her sitere AKP(m-l)s innledende ord og etterfølgende kommentar:

«SV og proletariatets diktatur»

SV og «NKP»s syn står i skarp motsetning til synet til Lenin. SV nevner i prinsippprogrammet sitt (mars 75) ikke proletariatets diktatur med et ord. I stedet gjemmer de seg bak følgende fraser:

«2. Det arbeidende folket har makta i samfunnet. Det er folkestyre på alle plan i produksjon- og samfunnslivet. Dei byråkratiske makt-organa i den borgarlege staten er brotne ned. Det er skapt eit stats-apparat under kontroll av det arbeidande folket for å sikre oppbygginga av sosialismen. All utbytting og

diskriminering er avskaffa. Alle klasseprivilegium er borte. Det rår full ytrings- og organisasjonsfridom. Alle er sikra fullt rettsvern.»

For SV betyr «sosialisme» at alle er sikra «full ytrings- og organisasjonsfridom». Det kan bare bety at også arbeiderklassens fiender er sikra «ytrings- og organisasjonsfridom». Siden SV ikke tar noe forbehold må det bety at borgerskapet skal kunne operere fritt, spre sin propaganda og organisere seg for å skape kontrarevolusjon og fascisme.»[grunnsirkel, AKP(m-l) 1976]

AKP(m-l)s kritikk rammer i *minst like stor grad* også DNP. Faktisk går DNP lengre enn SV i å love ytrings- og organisasjonsfrihet for borgerskapet, siden de i motsetning til SV-75 nærmest *eksplisitt* sier dette.

I DNPs prinsippprogram kan vi også lese (i pkt. 6.1):

«Sosialismen er virkeliggjøringa av et demokratisk samfunnssystem».

Denne formulering kan ikke bety noe annet enn at DNP mener vi ikke har et demokratisk samfunnssystem i dag. Siden borgerskapet skal være likestilt med arbeiderklassen i DNPs form for demokrati, så blir det klart at de med dette «demokratiske samfunnssystemet» mener det samme som det Kautsky mente med begrepet «rent demokrati». I sin kritikk av Kautsky sa Lenin:

*«... rent demokrati er ikke bare et uttrykk som tyder på **uvitenhet**, idet den avdekker mangel på forståelse både for klassekampen og statens natur; men er også en tredobbelt tom frase, siden demokratiet i det kommunistiske samfunnet vil **dø bort** i endringsprosessen og bli en vane, men det vil aldri bli «rent» demokrati.»[Hvor går SV? -74] s. 61.*

Igjen kan det passe med å sitere fra «Hvor går SV?», her fra om NKP:

«Arbeiderklassen og dens forbundsfeller oppretter sitt eget herredømme, det Marx og Engels kalte proletariatets diktatur, det sosialistiske demokrati som utvikler seg til det fullstendige demokrati.» (Utkast, s. 20)

Hva er altså proletariatets diktatur i følge NKP? Jo, det fullstendige demokrati. Så enkelt er det: diktatur er demokrati. NKP utelater bevisst å si noe om den diktatoriske sida ved proletariatets diktatur. Den finnes ikke i NKPs program noe sted. Undertrykking og avvæpning av borgerskapet finnes ikke i programmet. Årsaken er sjølsagt at NKP har forlatt teorien om proletariatets diktatur.».[Hvor går SV? -74] s. 60.

DNP nevner heller ikke noe om behovet for undertrykking av reaksjonære. Er det ikke da nettopp det samme DNP gjør, som AKP(m-l) her kritiserte NKP for? Reint bortsett fra at DNP har en høyere bevissthet og klarhet rundt sitt brudd med marxismen. De prøver ikke som NKP gjennom snodige kromspring å forsøke å få Marx og Engels sine standpunkter til å passe med sine egne. Ikke mer radikalt, men iallefall mer redelig.

Salvador Allende: President i Chile fra november 1970, til 11 september 1973. Allende var tilhenger av «fredelig overgang til sosialismen», men endret mening da reaksjonen slo til. Dessverre fant han litt for seint ut at «fredelig overgang» ikke var noe de kunne velge, og stilte følgelig uforberedt og led nederlag under kuppet. Skal slike feilgrep feies under teppet? Skal historiske feilgrep gjentas?

Fredelig overgang til sosialismen?

DNP skriver i pkt. 6.2 Sosialistisk revolusjon:

«DNP vil gjennom politisk virksomhet, i samarbeid med andre sosialister, kommunister og folkelige organisasjoner, arbeide for ei fredelig og demokratisk omforming av økonomien og maktfordelinga i samfunnet.»

Ikke noe sted nevnes muligheten for at revolusjonen kan bli voldelig.

Vi skal lese litt fra AKP(m-l)s kritikk av slike standpunkter:

«Den kommunistiske oppfatninga: Væpna revolusjon
Arbeiderklassen kan ikke bygge opp sosialismen uten at den har en politisk makt i samfunnet. Så lenge borgerskapet framleis sitter ved makta kan det ikke skje noen sosialistisk oppbygging

Å erobre statsmakta er derfor avgjørende. Med statsmakta i hendene til borgerskapet kan vi være sikre på at utbyttinga og undertrykkinga av det arbeidende folket fortsetter. Når arbeiderklassen har vinni statsmakta, tar det produksjonsmidla fra borgerskapet og begynner bygginga av det sosialistiske samfunnet. Men hvordan erobre statsmakta? Det kommunistiske synet er at væpna revolusjon er den eneste farbare vegen. Leda av det kommunistiske partiet må arbeiderklassen skaffe våpen og bygge sin egen hær. Statsmakta til arbeiderklassen – proletariatets diktatur – kan ikke bli oppretta eller vare ved uten ei slik voldsmakt i ryggen. (Jfr. møte 3)

Vi forbereder ikke oss sjøl og arbeiderklassen på væpna revolusjon fordi vi er voldsromantikere. Ingen ting ville være bedre enn om sosialismen kunne bli innført på fredelig vis. Vi ønsker ikke at hundrevis eller tusenvis av arbeidere og revolusjonære skal dø eller bli lemlesta.

Men sjøl om vi ønsker at fredelig overgang var mulig, er virkeligheten denne: Borgerskapet er fast bestemt på å forsvare fabrikkene sine, de store skogeiendommene, privilegiene, de skyhøye inntektene og profittene, og den politiske makta si med våpenmakt. Borgerskapet vil forsvare kapitalismen og klassesdiktaturet sitt med voldsmakta – særskilt hæren og politiet. (Jfr. møte 3) Det vil ikke vike tilbake for å starte et blodbad for å knuse kravet om sosialisme fra arbeidsfolk.

Derfor er idéen om fredelig overgang til sosialismen illusjoner – fromme ønsker som ikke er i samsvar med virkeligheten. Arbeiderklassen kan bare vinne sosialismen gjennom væpna kamp.»[grunnsirkel, AKP(m-l) 1976] s. 197-198.

Vi er ikke riktig så deterministiske⁶ som AKP(m-l) i ovennevnte sitat. Allikevel er hovedregelen at revolusjoner blir voldelige. Om det overhodet har funnet sted eksempler på fredelige revolusjoner, er høyst diskutabelt. De verste revolusjonære tapene har skjedd som følge av illusjoner om «fredelig omforming». Når slike illusjoner råder grunnen, stiller en uforberedt mot borgerskapets voldsapparat. Et eksempel på dette er det blodige militærkuppet mot sosialistpartiet i Chile i 1973. Sosialistpartiet hadde illusjoner om en fredelig overgang, noe som medførte at tusenvis av revolusjonære blei drept og torturert under reaksjonen. DNP har stilt seg på den sosialdemokratiske sida i dette spørsmålet.

Forestillingen om en «fredelig overgang» er både naiv og utopisk. Rosa Luxemburg oppsummerte i 1918 denne strategien for sosialisme på følgende måte:

«De forestiller seg forløpet av den mest dyptgående sosiale revolusjon i menneskehetens historie på den måten at forskjellige samfunnsklasser kommer sammen, fører en rolig og «verdig» diskusjon med hverandre og går til votering – kanskje endog ved å gå i gåsegang gjennom ja og nei-dører. Når så kapitalistklassen oppdager at den er i mindretall, erklærer den som et veldisiplinert parlamentarisk parti med et sukk: Ingen ting å gjøre med det. Vi ser at vi er blitt nedstemt, la gå med det. Vi er føyelige og overleverer alle våre landeiendommer, fabrikker, gruver, alle våre brannsikre pengeskap og hele profitten til arbeiderne..».[Hvor går SV? -74] s. 33.

---

6 **Determinisme:** Skjebnebestemt

Tilhengere av fredelig overgang til sosialismen, blir her tatt til fange utenfor presidentpalasset under det reaksjonære kuppet mot sosialistene i Chile i 1973. De fleste ble henretta få timer etter at dette bildet ble tatt.

Men DNP er først og fremst utenomparlamentarisk?

Parlamentarisk arbeid er viktig for et revolusjonært parti. Det parlamentariske arbeidet gir revolusjonære mulighet til å spre sitt budskap. Men parlamentarisk arbeid er bare ett av mange arbeidsfelt som kommunister må beherske. Det er arbeiderklassen med allierte som skal gjøre revolusjon. Et revolusjonært parti kan ikke gjøre dette på vegne av folket gjennom parlamentarismen.

Noen vil kanskje hevde at DNP er mer radikalt enn det SV noengang var, fordi DNP vektlegger utenomparlamentarisk arbeid mer enn SV noen gang har gjort. Men kan vi i prinsippprogrammene finne belegg for en slik påstand?

DNP skriver i sitt prinsippprogram:

«Kampen om innflytelse i folkevalgte organ må knyttes til klassekamp og folkelig organisering. Politiske strømninger i folket viser seg i parlamentariske valg. Men en kan ikke true kapitalismen eller innføre et nytt samfunnssystem bare gjennom valg eller vedtak.»

SF skriver i prinsippfråsegna i 1971:

«Makta åt dei folkevalde organa er oftast illusorisk. Viktige avgjerder som gjeld folkets livsforhold vert tekne ganske andre stader. Anten det er borgarlege eller sosial-demokratiske politikarar som styrer, byggjer dei viktigste vedtaka i storting og kommunestyre på premissa åt kapitaleigarane og tener såleis i fyrste rekke interessene deira.»

...

«kampen for sosialismen kan ikkje førast fram til siger i Stortinget, men kamp innafor og utafør dei folkevalde organa må gå hand i hand, og folkets eigen innsats er den avgjerande faktor, og det parlamentariske arbeidet må innordnast i denne innsatsen». [Hvor går SV? -74] s. 34

Som vi ser er det ingen prinsipiell forskjell på DNP og SF her. Den største forskjellen er at SF er tydeligere på å presisere at den utenomparlamentariske kampen er den avgjørende.

Konklusjon

Praksis er viktigere enn papirer og vedtak. Men er det noen mulighet for at DNP i praksis skal kunne fylle den rolla som et kommunistparti har? Vi vil påstå at et DNP blir et parti, som ideologisk spriker i alle retninger, fylt av kompromissenes uklarhet. Resultatet vil bli en moderne utgave av SV anno 1975. Et sosialdemokratisk og i praksis reformistisk parti, til tross for at det selv kaller seg revolusjonært. Siden prinsippprogrammet i tillegg vil være langt mer uklart enn SV-75 og til forskjell heller ikke blir forsøkt forankra i marxismen, så vil mulighetene for at dette partiet skal kunne fylle kommunistpartiets rolle være *mindre* enn de forutsetningene SV hadde i 1975 for det samme. Det vage, tannløse programmet til DNP minner heller om det Engels beskriver som «*denne sløve , saft- og kraftløse prestetenkemåten*» [*Hvor går SV? -74*] s. 51 enn om prinsipper for et parti som skal stille seg i spissen for en revolusjon.

Et kommunistparti trengs!

Et kommunistparti oppstår ikke spontant. At en flokk kommunister usystematisk og på mer eller mindre individuell basis agiterer for, og på andre måter jobber for å vinne folk for kommunismen i DNP eller andre steder, skaper ikke noe kommunistparti. Noen må jobbe systematisk for å skape kommunistpartiet, og det må gjøres gjennom en partibyggende organisasjon. Dersom kommunister ikke gjør dette, jobber de heller ikke for kommunismen, men vil i stede fungere som nyttige idioter for sosialdemokratiet, ved å bære vann og ved for det.

Sluttord

Vi har i dette heftet kritisert DNP for ikke å være et marxistisk og kommunistisk parti. Det kommer derfor kanskje som en overraskelse at vi faktisk ikke ønsker at DNP skal være et kommunistisk parti. Vi ønsker at DNP skal være en brei revolusjonær valgfront, der ulike grupperinger og folk kan søke sammen. Det å ønske dette står ikke i motsetning til å arbeide for et kommunistisk parti, begge deler trengs. Men i de ulvetider som vi nå er inne i, må kommunister være nøye på hvordan de prioriterer sine krefter.

Vi vil avslutte med noen klare og kloke ord fra Mao:

«Skal det bli noen revolusjon, må det finnes et revolusjonært parti, uten et parti som bygger på den marxist-leninistiske revolusjonære teorien og som er av marxist-leninistisk revolusjonær type, er det umulig å lede arbeiderklassen og de brede folkemassene i kampen for å knuse imperialismen og dens lakeier» [grunnsirkel, AKP(m-l) 1976] s. 290-291